

Høringssvar til NOKUT - Evaluering av lektorprogrammene

Til NOKUT

Fra Frida Rasmussen

Lektorstudent i Nordisk ved Universitetet i Oslo

Medlem av den eksterne referansegruppen for evalueringen

Innledning

Overordnet inntrykk av utkastet så langt er svært godt. Arbeidet med å komprimere og tydeliggjøre spørsmålene er tydelige fra førsteutkastet den eksterne referansegruppa diskuterte tidligere i høst. I dette høringssvaret vil jeg referere til noen av de samme kommentarene LPU – Lektorprogrammets Programutvalg ved UiO i ILS – Institutt for Lærerutdanning og Skoleforskning, sitt høringssvar. Dette er fordi vår oppfattelse av evalueringen er ganske lik, men fortsatt noe ulik. Jeg stiller også spørsmål ved hvordan underpunktene til evalueringsspørsmålene skal brukes. Skal de brukes eksplisitt som spørsmål eller er det forslag til hvilke underpunkter en skal se på innenfor evalueringsspørsmålene?

Jeg vil først komme med noen overordnede kommentarer innledningsvis for deretter å ta for meg tema for tema med mine syn og kommentarer. Under hvert tema vil jeg trekke frem de underpunktene jeg mener det er viktigst at evalueringsspørsmålet svarer på. Nemlig økt fullføringsgrad og, i mangel av et bedre ord, bedre selvtillit på våre ferdigutdannede lektorstudenter. Dette er selvsagt et sammensatt problem, men jeg mener bestemt at disse spørsmålene omfatter problematikken i lektorutdanningene. Spesielt spørsmålet om frafall grunnet bytte av utdanning - hvorfor endret studenten studieretning? Var det et valg basert på egne interesser eller mistriivsel hos instituttet?

Overordnet

Overordnet er evalueringsspørsmålene og underpunktene ganske tydelige. Underpunktene gir oss studenter et innsyn i hva som skal fokuseres på i de større evalueringsspørsmålene og betrygger at perspektivet og fokuset ligger på at dette skal være en evaluering til nytte både for studentene indirekte gjennom utdanningsinstitusjonene og praksisskolen, men også direkte.

I evalueringsspørsmålet til temaet «Nasjonal styring og institusjonell autonomi» og i underpunkt f) under temaet «Helhet og sammenheng» nevnes «ulike aktører». Jeg mener det er hensiktsmessig for evalueringen å eksplisitt uttrykke «relevante aktører». Selv om det er flere aktører enn Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektoratet, norske skoler og utdanningsinstitusjonene med lektorprogram er det kvaliteten på lektorprogrammene som er fokuset. Da bør fokuset også ligge på de relevante aktørene til lærerutdanningen. Denne tilbakemeldingen vil gjelde alle steder NOKUT og den sakkyndige komiteen ønsker å trekke inn ulike aktører.

Tema 1: Nasjonal styring og institusjonell autonomi.

Utover kommentaren ovenfor hva gjelder «ulike aktører» er dette veldig gode evalueringsspørsmål. Det er noen endringer en kan gjøre i underpunktene. Hva gjelder underpunkt a) kan den fjernes og inkluderes i underpunkt b). Underpunkt b) er også etter mitt syn et mer interessant spørsmål å få svar på som kommer både lektorutdannere, lektorstudenter og praksisskoler vil ha nytte av. Igjen er det viktig å presisere at det er relevante aktører som er interessant, ikke andre «ulike» aktører.

Hva gjelder underpunkt c) ønsker jeg at det skal komme tydeligere frem at evalueringen bør se på hvilke nye studenter en får på lektorprogrammet med de nye opptakskravene som lages. Hva slags lærere får vi av disse opptakskravene? Muligheten for å innpasse tidligere utdanning vet jeg også er et viktig spørsmål for mange studenter, det er et veldig høyt spenn i alderen på de som starter på lektorprogrammet, noen har også en bachelorgrad på forhånd før de starter på programmet.

De underpunktene i dette temaet jeg mener er viktigst for studentene er underpunktene d), e) og g) om henholdsvis forsinkelser og frafall, nasjonal finansiering og forventninger. Her vet jeg at utdanningsinstitusjonene og studentene vil ha ulike meninger og innfallsvinkler som kan være interessant for institusjonene og for NOKUT som ikke nødvendigvis ellers ville kommet frem gjennom fagutvalgene til programmene.

Jeg og resten av LPU diskuterte underpunkt h), ingen av oss forsto hvilke nasjonale ambisjoner NOKUT ønsker innsikt i som kan gagne evalueringen og utviklingen av lektorprogrammet? Intensjonen om at lektorprogrammene skal ha felles linjer utover styringsdokumentene er en tanke jeg kan stille meg bak, men å kun søke «nasjonale ambisjoner» uten en konkretisering mener jeg kan bli for diffust.

Tema 2: Ledelse, organisasjon og samarbeid i lektorprogrammene.

I evalueringsspørsmålet til dette temaet ønsker jeg at det skal inkluderes et spørsmål om overføringsverdi. Dette er kanskje for å støtte opp om punkt h) i tema 1 om nasjonale ambisjoner. Som student mener jeg det er til institusjonenes fordel å ha noen elementer i utdanningen som er samkjørte og ikke bare en egen gjennomføring etter styringsdokumentene. Jeg er klar over etter møter med Nasjonalt Fagorgan til Lektorprogrammene og PPUA at det å ha for mange og for snevre nasjonale føringer ikke er ønskelig, men med et spørsmål om overføringsverdi kan institusjonene selv ta stilling til om noen strukturer kan brukes på egen institusjon. Forslag til utforming er som følgende: «Hvilken overføringsverdi har de ulike ledelses- og organisasjonsstrukturene som nasjonale retningslinjer for lektorutdanningen?».

Av underpunktene ønsker jeg å foreslå å innlemme punkt d) om rolleforståelse, ansvarsfordeling og kommunikasjon i ledelses- og organisasjonsstruktur i punkt a) om ledelses- og organisasjonsstruktur. Selv om intensjonen med underpunkt a) kanskje er å rette blikket innover på organisasjonen som institusjonen utgjør kan en i samme punkt undersøke rolleforståelse, ansvarsfordeling og kommunikasjon internt og eksternt. De viktigste punktene for studentene som jeg ønsker å trekke frem i dette temaet er punkt e) og f) om opplevd kvalitet og sammenheng mellom organisasjon og frafall.

Tema 3: Helhet og sammenheng.

Min oppfattelse er at begrepsforståelse og oppfattet betydning av begreper er samme konsept? Med bakgrunn i denne observasjonen foreslår jeg å slå sammen punkt b) og c) da de er nesten likelydende. I dette temaet vil de viktigste underpunktene for studentene være punkt a) om tiltak og aktiviteter for å utvikle helhet og sammenheng i lektorutdanningene, punkt e) om sammenheng i og mellom disiplin-fag, fagdidaktikk, pedagogikk og praksis, og f) betydning av opplevd helhet og sammenheng for frafall og fullføring. Jeg tror institusjonene vil finne mange opplysende svar fra studentene på disse punktene. Det er også derfor det kan være lurt å kontakte de som har falt ut/sluttet på lektorprogrammene for å høre hvorfor de byttet utdanning.

Tema 4: Lektorstudentenes identitet og tilhørighet.

Dette er et ekstremt viktig punkt. En kan diskutere lektoridentitet vs. Læreridentiteten i arbeidslivet, men vi skal tross alt foreta en evaluering av lektorprogrammene og der er det behov for en identitetsmarkør. Derfor er alle disse underpunktene ekstremt viktige. Riktig nok viser jeg til LPU's tilbakemelding i ILS sitt høringssvar på punkt c) om «faglig fellesskap» «at «faglig fellesskap» også skal se på muligheten for at lektorstudenter så langt det lar seg gjøre blir plassert sammen i seminar-, lab- eller gruppetimegrupper i sine disiplinfag for å hindre frafall og øke sosialiseringensgraden. Dette gjør at identiteten som lærer styrkes i disse seminargruppene.» Dette er et fantastisk forslag fra LPU og noe det kunne vært fint om institusjonene så på for å gjennomføre.

Tema 5: Nye lektorers kompetanse og videre utvikling.

Dette er alle gode punkter som kan gi god forståelse hos lektorstudentene for de kunnskapene de har skaffet seg ved endt utdanning. Igjen vil jeg vise til forslaget fra LPU i ILS sitt høringssvar om å inkludere et nytt punkt som tar for seg overgangen fra studenttilværelsen til arbeidslivet. Dette er fordi vi vet at frafallet fra lærerutdanningen er stor de første 2 årene etter endt utdanning. Forslaget fra LPU er at punktet skal lyde: «Lektorstudenters opplevelse av overgang fra utdanning til arbeidsliv og opplevd arbeidsmengde.» Punktet kan gi kunnskaper om at kanskje nyutdannede lærere burde få en mindre arbeidsmengde i overgangen fra ferdig utdanning til etablering av arbeidslivet utover veiledningen en får i arbeid de første 2 årene.

Oppsummert.

Dette er et veldig godt utkast til evaluering så langt som vil gi mange gode og varierte svar som igjen vil bidra til å utvikle lektorprogrammene. I dette høringssvaret har jeg kommet med noen forslag til komprimering som jeg mistenker vil gi samme svar på likelydende underpunkter og noen nye underpunkter som ikke dekkes av eksisterende underpunkter. Jeg gleder meg til å se resultatet av evalueringen og det videre arbeidet med det på institusjonene.

Frida Rasmussen
Lektorstudent i Nordisk
ved Universitetet i Oslo
Medlem av den eksterne referansegruppen for evalueringen